

Melkweg

Lezen van Alfa A naar Alfa B

Straat schoon, heel gewoon

Wonen: Afval

COLOFON

Melkweg: *Straat schoon, heel gewoon* 2013

Herzien mei 2017

Auteurs: Merel Borgesius
Kaatje Dalderop
Willemin Stockmann

Dit katern is een uitgave van Stichting Melkweg⁺.

Stichting Melkweg⁺ stelt zich ten doel bij de dragen aan de kwaliteit van het onderwijs aan laaggeletterden.

Dit katern mag vrij gebruikt worden in het onderwijs.

Commercieel gebruik is nadrukkelijk verboden.

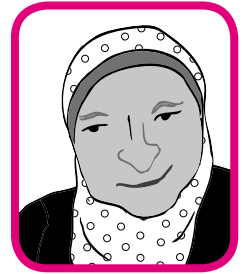
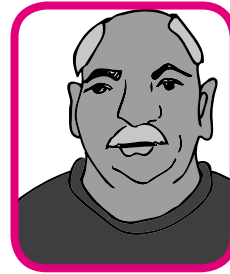
Voor het opnemen in readers dient men zich te wenden tot Stichting Melkweg⁺.

Contact: info@melkwegplus.nl

Melkweg

De Melkweg ligt in de stad Leerdam.
Het is een fijne straat.
Deze mensen wonen op de Melkweg:

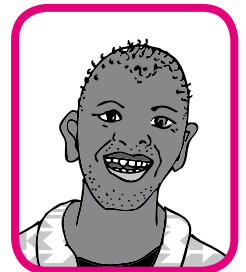
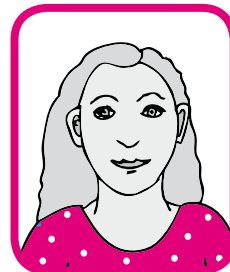
Jal en Noor Aras
Ze wonen op Melkweg 2.
Hun kinderen zijn al groot.
Jal en Noor zijn geboren in Marokko.

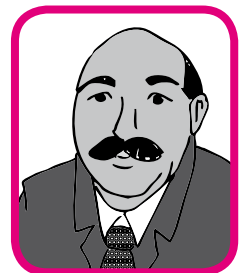
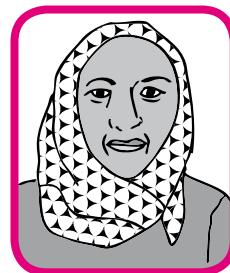
Lin en Wen Kam
Ze wonen op Melkweg 4.
Ze zijn in China geboren.
Ze hebben een zoon.
Hij is 15 jaar.
Wen en Lin hebben een winkel.

Jet van Beek en Kojo Owosu
Ze wonen op Melkweg 6.
Kojo is in Ghana geboren.
Hij woont nog niet lang in Nederland.
Jet is Nederlandse.

Elif en Ozan Yilmaz
Zij wonen op Melkweg 11.
Ze hebben drie kinderen.
Het jongste kind is 16 jaar.
Het oudste kind is 22 jaar.
Elif en Ozan zijn geboren in Turkije.

1 Leerdam schoon

Eerst dit

Dit boekje gaat over afval.
Aan welke woorden denkt u?

AFVAL

.....

Vragen

A

Wat moet je doen met dit afval?

	Grofvuil	Glasbak	Papierbak
			
Een kast			
Een fles			
Een krant			
Een doos			
Een pot			
Een lamp			

B

Maak de zin af.

1	Grofvuil past niet in	de supermarkt
2	De glasbak staat bij	0345- 141415
3	Voor vragen over afval belt u	de vuilniszak

Noor krijgt een folder.
De folder gaat over afval.

Straat schoon. Heel gewoon

Vragen over afval?

Bel 0345- 141415

MA - VR van 9.00-17.00 uur

Wat doet u met:

Glas	
	Flessen brengt u naar de glasbak. De glasbak staat bij de supermarkt.
Papier	
	Oude kranten brengt u naar de papierbak.
Grofvuil	
	Grofvuil past niet in een vuilniszak. Denk aan een bank of een stoel. Of een lamp of een televisie. Wij halen het op. U moet eerst een afspraak maken.

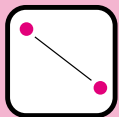
Taken

A Hoeveel letters heeft het woord?

	4	5	6	7
glas				
papier				
afval				
folder				

B Wat is hetzelfde?

1	maandag	VR
2	dinsdag	ZA
3	woensdag	DI
4	donderdag	WO
5	vrijdag	ZO
6	zaterdag	MA
7	zondag	DO

C Lees de woorden.

gros	grofvuil
graf	groetjes
gras	gratis
gram	grenzen
groot	grappig
groen	groente
groep	graven
groet	grachten
grond	groeien
griep	graden

En u?

Waar staat de glasbak in uw buurt?
Wat doet u met oud papier?

Wat vindt u?

X

- Ik vind de tekst makkelijk.
- Ik vind de tekst moeilijk.
- Ik vind de tekst leuk.
- Ik heb iets geleerd.

Welke woorden kent u?

X

Ken ik	Woord	Komt van
	het afval	
	de folder	
	schoon	
	gewoon	
	de vragen	de vraag
	het glas	
	de glasbak	
	het papier	
	de krant	
	de stoep	
	de vuilniszak	
	de buurt	
	halen	
	past	passen
	de lamp	

2 Gebruik het nog een keer

Eerst dit

Kijk naar het plaatje.
Wat voor winkel is dit?
Wat kun je daar kopen?

Vragen

- 1 Wat koop je in een kringloopwinkel?
 - a Nieuwe spullen
 - b Oude spullen

- 2 Een stoel krijgt *een tweede leven*.
Wat betekent dat?
 - a De stoel gaat bij het afval.
 - b De stoel wordt nog een keer gebruikt.

- 3 Jal wil spullen wegdoen.
Wat moet hij doen?
 - a Bellen
 - b Naar de winkel gaan

- 4 Wat is het adres van de winkel in Zuid?
 - a Kaasweg 85
 - b Sterstraat 42

- 5 Het is maandag 10 uur.
Kan Jal naar de winkel gaan?
 - a Ja
 - b Nee

Jal loopt op straat.
Bij een winkel krijgt hij een folder.

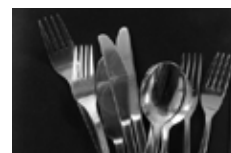
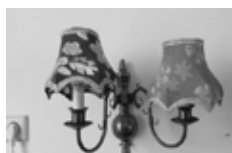
Gebruik het nog een keer! Kom naar de kringloopwinkel.

Zoekt u goedkope spullen?
Kom dan snel naar onze winkel!

Hebt u oude spullen over?
Gooi ze niet weg maar bel ons.
Wij komen ze gratis halen.

Wat vindt u in onze winkel?

Speelgoed, kleren, schoenen, stoelen, lampen, tafels, kasten, cd's en boeken, borden, pannen, kopjes, lepels en vorken.

Adressen

Onze winkel in West:
Kaasweg 85
3431 HD Leerdam

Onze winkel in Zuid:
Sterstraat 42
3491 BN Leerdam

Telefoon

0345-511115

Openingstijden

maandag van 12.00 tot 17.00 uur
dinsdag t/m zaterdag van 10.00 tot 17.30 uur

Een kringloop is een winkel.
Je koopt daar geen nieuwe spullen.
Maar spullen die van iemand geweest zijn.
Zo krijgen de spullen een tweede leven.
Dit heeft twee voordelen.
Er komt minder afval.
Want de spullen gebruik je nog een keer.
En de spullen zijn goedkoop.
De prijzen zijn laag.

Taken

A Lees hardop.

lees

Van 12.00 tot 17.00 uur
Van 10.00 tot 17.30 uur
Van 10.00 tot 17.00 uur
Van 9.30 tot 18.00 uur
Van 12.00 tot 17.30 uur

B Wat hoort bij elkaar?

1	Postcode	0345-5117915
2	Telefoon	Van 12.00 tot 17.00 uur
3	Openingstijden	3495 BZ
4	Adres	Kaasweg 85

C Lees de woorden vijf keer hardop.

lees

de lepel de tafel de winkel het boek de vork de schoen de stoel de lamp de pan het bord	de lepels de tafels de winkels de boeken de vorken de schoenen de stoelen de lampen de pannen de borden
--	--

En u?

Is er een kringloopwinkel in uw buurt?
Waar?
Koopt u daar wel eens?
Wat koopt u dan?

Wat vindt u?

- Ik vind de tekst makkelijk.
- Ik vind de tekst moeilijk.
- Ik vind de tekst leuk.
- Ik heb iets geleerd.

Welke woorden kent u?

Ken ik	Woord	Komt van
	de spullen	
	weg	
	gebruik	gebruiken
	nog een keer	
	minder	
	goedkoop	
	lage	laag
	de prijs	
	het speelgoed	
	de cd	
	het boek	
	de kleren	
	de schoenen	de schoen
	de lepels	de lepel
	de vorken	de vork
	snel	
	gratis	

3 Plastic soep

Eerst dit

Welke dingen zijn gemaakt van plastic?

Vragen

A

Zoek het antwoord bij de vraag.

1	Wat is plastic soep?	Mensen gooien plastic op straat.
2	Hoe komt plastic in zee?	Plastic afval in de zee.
3	Hoe komt plastic in de rivier?	De rivier neemt het afval mee.
4	Hoeveel flessen komen in zee?	Ze eten van het plastic.
5	Waarom worden dieren ziek?	Plastic afval opruimen.
6	Wat helpt tegen plastic soep?	8 miljoen plastic flessen.

Li is op school.
Hij krijgt les over de natuur.
Hij leest over afval.

Plastic soep

Wat is plastic soep?

Dat is geen soep om te eten!

Plastic soep is veel plastic afval in zee.

Hoe komt dat?

Je gooit een plastic flesje op straat.

Iemand gooit een plastic zakje op straat.

Het afval waait weg.

Veel afval komt zo in de rivier.

En dan gaat het naar zee.

Wat gebeurt er?

Plastic flessen en zakken komen in zee.

Wel 8 miljoen flessen per jaar.

Veel dieren eten van het plastic.

Dan worden ze ziek en gaan dood.

Wat kun je er tegen doen?

Gooi nooit afval op straat!

Gebruik weinig plastic tasjes of plastic bekertjes.

En geef een voorbeeld:

Zie je afval op straat?

Ruim het dan op!

Foto's: Plastic Soup Foundation | www.plasticsoupfoundation.org

Taken

A Lees de woorden vijf keer hardop.

lees

nooit	waaien	groeien
ooit	aaien	koeien
gooi	zwaaien	bemoeien
zooi	naaien	knoeien
mooi	draaien	roeien
kooi	lawaai	moeite

B Zet een streep tussen de woorden.

Plastic|soep|kun|je|niet|eten.

- 1 Dewindwaait het afval weg.
- 2 Veel afval komt in de rivier.
- 3 In deze drijft veel plastic afval.
- 4 Gooi nooit afval op straat.

C

lees

Je leest *plastic*. Je zegt *plestik*.
Je schrijft een *a*. Je zegt een *e*.
Dat is met meer woorden zo.
Lees de woorden hardop.

het plastic de flat de tram de snack

En u?

Ik doe boodschappen met ...

- een plastic tas
- een tas van stof
- een tas van papier

Wat vindt u?

- Ik vind de tekst makkelijk.
- Ik vind de tekst moeilijk.
- Ik vind de tekst leuk.
- Ik heb iets geleerd.

Welke woorden kent u?

Ken ik	Woord	Komt van
	de natuur	
	de soep	
	het plastic	
	gooit	gooien
	waait	waaien
	de rivier	
	de zee	
	miljoen	
	per	
	de dieren	het dier
	ziek	
	dood	
	de bekens	de beker
	nooit	
	weinig	

4 Man zit vast in papierbak

Eerst dit

Deze tekst komt uit de krant.
Welke dingen staan in de krant?

Vragen

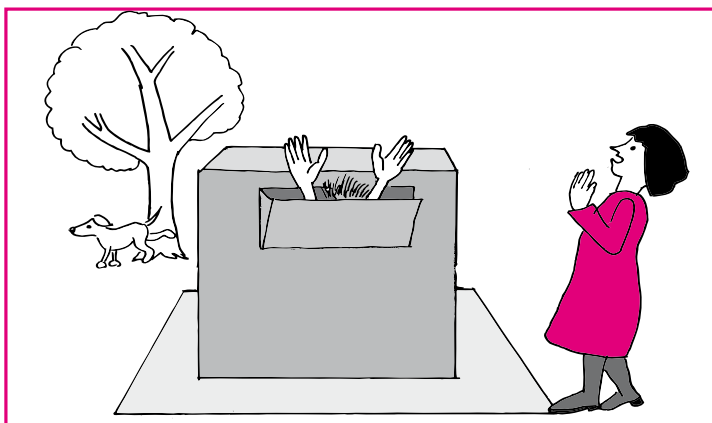

- 1 Een vrouw hoort een geluid.
Waar komt het geluid vandaan?
 - a Uit de auto van de politie
 - b Uit de papierbak
- 2 Waarom belt de vrouw de politie?
 - a Ze is haar paspoort kwijt.
 - b Er zit iemand in de papierbak.
- 3 Wie zit er in de bak?
 - a Een man
 - b Een vrouw
- 4 Waarom zit de man in de bak?
 - a Hij is in de bak gevallen.
 - b Hij zoekt iets.
- 5 Heeft de man zijn paspoort gevonden?
 - a Ja
 - b Nee

Deze tekst komt uit de krant.
Lin leest de krant.

Man zit vast in papierbak

Gisteren liep een vrouw op het Grasplein.
Ze liep langs de papierbak.
Toen hoorde ze: help, help!
De vrouw zocht naar het geluid.
Het geluid kwam uit de bak.
De vrouw schrok erg.
Ze zag twee handen.
Die handen staken uit de papierbak.
Er zat een man vast in de bak.

De vrouw belde meteen de politie.
De politie haalde de man uit de bak.
Hij was niet erg gewond.
Hij had alleen pijn aan zijn hoofd.

Wat was er gebeurd?
De man gooide zijn oude kranten weg.
En toen dacht hij: Wat dom!
Ik heb mijn paspoort ook in de bak gegooid!
Daarom klom hij in de bak.
Hij wilde zijn paspoort zoeken.
Helaas heeft hij zijn paspoort niet gevonden.

Naar een bericht in het Parool, 8 januari 2013

Taken

A

Lees de zinnen.

Vandaag: Jal *loopt* op straat.

Gisteren: Jal *liep* op straat.

	Vandaag	Gisteren
Jal loopt op straat.	X	
Jal liep op straat.		X
Ik zoek mijn paspoort.		
Ik zocht mijn paspoort.		
Hij kwam thuis.		
Hij komt thuis.		
Ze was bang.		
Ze is bang.		
Hij deed niks.		
Hij doet niks.		

B

Lees de tekst een paar keer hardop.

Kijk dan op de klok.

Kunt u het binnen 2 minuten?

Een man deed zijn oude kranten in de bak.
En toen dacht hij: Wat dom.
Ik heb mijn paspoort ook in de bak gedaan.
Daarom klom hij in de bak.
Hij wilde zijn paspoort zoeken.
Maar hij kon er niet meer uit.
Hij zat vast in de bak.
De politie haalde hem eruit.
Helaas heeft hij zijn pas niet gevonden.

En u?

Kijkt u wel eens in de krant?
Kijk eens in een krant.
Wat begrijpt u al?

Wat vindt u?

- Ik vind de tekst makkelijk.
- Ik vind de tekst moeilijk.
- Ik vind de tekst leuk.
- Ik heb iets geleerd.

Welke woorden kent u?

Ken ik	Woord	Komt van
	vast	
	liep	lopen
	zocht	zoeken
	het geluid	
	schrok	schrikken
	zag	zien
	de hand	
	belde	bellen
	haalden	halen
	gewond	
	het hoofd	
	dacht	denken
	dom	
	het paspoort	
	gevonden	vinden
	klom	klimmen

Woorden

1

Vul in

- 1 Samen houden we de buurt _____ .
- 2 U doet glas in de _____ .
- 3 U doet _____ in de papierbak.
- 4 Een oude _____ doet u bij het grofvuil.
- 5 Grofvuil zet u op dinsdag op _____ .

de glasbak
lamp
kranten
schoon
de stoep

2

Vul in

- 1 Wat _____ een kringloopwinkel?
- 2 Die winkel verkoopt goedkope spullen.
Voor een _____ prijs.
- 3 En wilt u _____ wegdoen?
- 4 Dan komen ze die _____ halen.
Het kost dus niets.
- 5 Zo worden de spullen nog eens _____.

doet
gebruikt
gratis
lage
spullen

3

Vul in

- 1 Li leert over dieren, planten en water.
Hij leert over _____ .
- 2 Plastic soep is plastic _____ in zee.
- 3 Tasjes zijn gemaakt van _____ .
- 4 Mensen gooien plastic op straat.
De wind _____ het in de rivier.
- 5 Zo komt het in _____ .

afval
gooien
de natuur
plastic
waait
de zee

4

- 1 Lin _____ op straat.
- 2 Lin hoort een _____ .
- 3 Ze _____ twee handen.
- 4 Lin _____ . Ze is bang.
- 5 Een man zit _____ in de papierbak.
- 6 Lin pakt de telefoon.
Ze _____ de politie.
- 7 De politie _____ de man uit de bak.

belt
geluid
haalt
loopt
schrikt
vast
ziet

5

Welk woord hoort bij het plaatje?

de vork
de lepel
het mes
de vuilniszak
de glasbak
de papierbak
de boeken
de krant
de cd

6

Wat hoort bij elkaar?

1	zoeken	altijd
2	halen	veel
3	dood	vinden
4	nooit	beter
5	weinig	leven
6	ziek	brengen

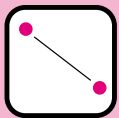
7

Welk woord hoort er niet bij?

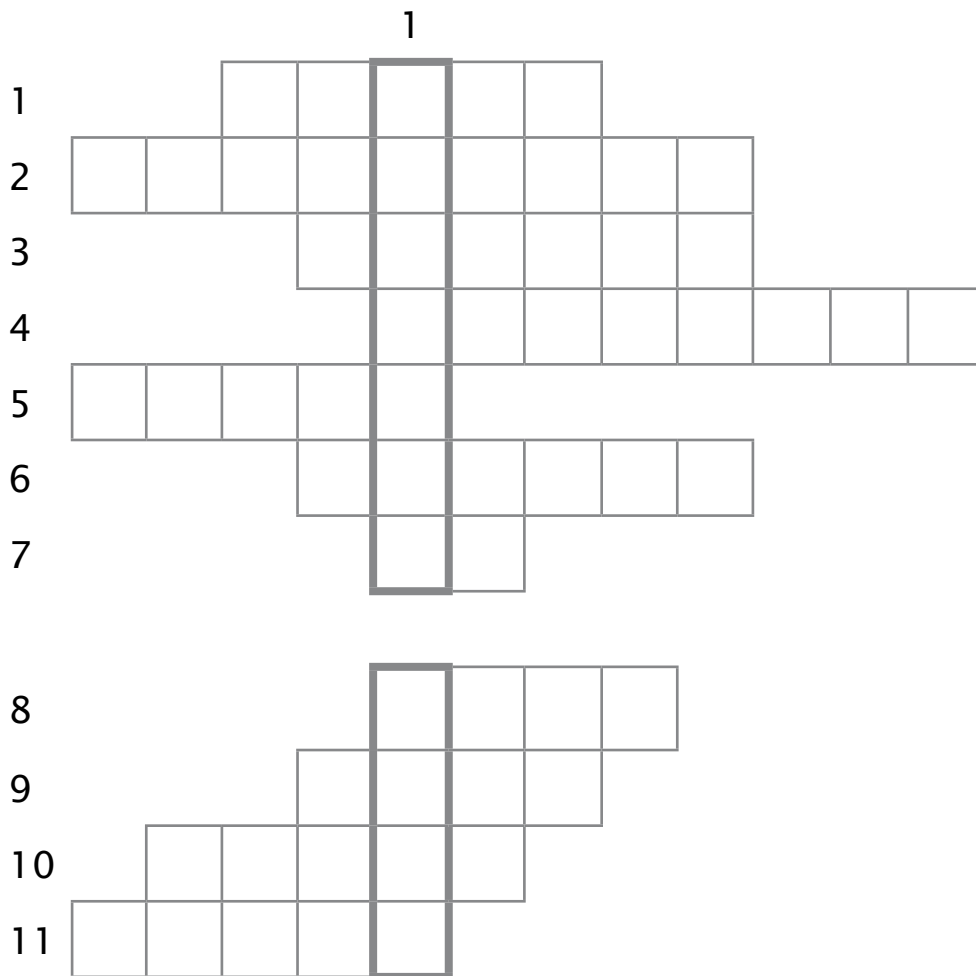
1	2	3	4
de soep de hand het hoofd	maandag het geluid dinsdag	de folder het papier het glas	de rivier de zee gewoon

8

Wat hoort bij elkaar?

1	kleren	€ 4,85
2	normaal	broek, trui, jas
3	het afval	gewoon
4	de prijs	miljoen
5	1.000.000	blikje, plastic zakje

beker
cd
dieren
krant
lepel
passen
plastic soep
schoenen
speelgoed
stoep
snel
vork

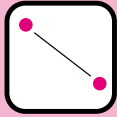
Van links naar rechts

- 1 Soep eet je met een ...
- 2 Een kind speelt met ...
- 3 Is die jas de goede maat? Ga maar ...
- 4 Aan je voeten heb je ...
- 5 Kojo leest elke dag de ...
- 6 Een kat en een kip zijn ...
- 7 Je luistert naar een ...
- 8 Niet langzaam maar ...
- 9 Een mes, een lepel en een ...
- 10 Koffie drink je uit een ...
- 11 Grofvuil zet je op de ...

Van boven naar beneden

- 12 Veel plastic afval in zee

10

Wat hoort bij elkaar?

1	Dat doe je met je hoofd	herhalen
2	Met bloed en pijn	het paspoort
3	Met handen en voeten omhoog gaan	klimmen
4	Nog een keer	denken
5	Dat laat je zien aan de grens	gewond

11

Wat hoort bij elkaar?

1	dom	antwoorden
2	schoon	slim
3	minder	hoog
4	laag	los
5	vast	vies
6	vragen	meer

vies

12

Li is een jongen van 15 jaar.
Ebi is een jongen van 6 jaar.
Lina is een meisje van 3 jaar.
Ze gooien afval op straat.
Van wie is het afval?

Het blikje is van een jongen.
Ebi drinkt nooit cola.
Het meisje eet fruit.

	Li	Ebi	Lina
appel			
blikje van cola			
plastic fles			

13

Maak een woord.

1	Het kost niets	_____	t g a r s i
2	Alles wat je weggooit	_____	v f a l a
3	Bloemen, dieren, water	_____	a n u u t r
4	Dingen	_____	s p l e u l n

14

Zoek de woorden.

b	t	r	e	e	p	i	a	h	v
c	r	l	h	t	a	s	s	o	u
l	o	m	a	q	p	g	h	k	i
g	e	b	r	u	i	k	e	n	l
l	p	u	i	m	e	l	b	o	n
a	f	j	h	g	r	c	v	o	i
s	c	h	o	o	n	s	a	i	s
b	h	p	p	i	b	d	a	t	z
a	f	v	a	l	c	f	c	b	a
k	p	l	a	s	t	i	c	o	k

afval
gebruiken
glasbak
nooit
papier
plastic
troep
schoon
vuilniszak

Sleutels

Tekst 1

Vragen

	Grofvuil	Glasbak	Papierbak
Een kast	x		
Een fles		x	
Een krant			x
Een doos			x
Een pot		x	
Een lamp	x		

1	Grofvuil wordt opgehaald op	maandag
2	De glasbak staat bij	de supermarkt
3	Voor vragen over afval belt u	0345- 141415

Taken

A

	4	5	6	7
glas	x			
papier			x	
afval		x		
folder			x	

B

1	maandag	MA
2	dinsdag	DI
3	woensdag	WO
4	donderdag	DO
5	vrijdag	VR
6	zaterdag	ZA
7	zondag	ZO

Tekst 2

Vragen

- 1 b
- 2 b
- 3 a
- 4 b
- 5 b

Taken

1	Postcode	3495 BZ
2	Telefoon	0345-5117915
3	Openingstijden	Van 12.00 tot 17.00 uur
4	Adres	Kaasweg 85

Tekst 3

Vragen

1	Wat is plastic soep?	Plastic afval in de zee.
2	Hoe komt plastic in zee?	Mensen gooien plastic op straat.
3	Hoe komt plastic in de rivier?	De rivier neemt het afval mee.

4	Hoeveel flessen komen in zee?	8 miljoen plastic flessen. Ze eten van het plastic.
5	Waarom worden dieren ziek?	Plastic afval opruimen.
6	Wat helpt tegen plastic soep?	

Taken

- 1 De wind waait het afval weg.
- 2 Veel afval komt in de rivier.
- 3 In de zee drijft veel plastic afval.
- 4 Gooi nooit afval op straat.

Tekst 4

Vragen

- 1 b
- 2 b
- 3 a
- 4 b
- 5 b

Taken

	Vandaag	Gisteren
Jal loopt op straat.	X	
Jal liep op straat.		X
Ik zoek mijn paspoort.	X	
Ik zocht mijn paspoort.		X
Hij kwam thuis.		X
Hij komt thuis.	X	
Ze was bang.		X
Ze is bang.	X	
Hij deed niks.		X
Hij doet niks.	X	

Woorden

1

- 1 schoon
- 2 glasbak
- 3 kranten
- 4 lamp
- 5 de stoep

2

- 1 doet
- 2 lage
- 3 spullen
- 4 gratis
- 5 gebruikt

3

- 1 natuur
- 2 afval
- 3 plastic
- 4 waait
- 5 de zee

4

- 1 loopt
- 2 geluid
- 3 ziet
- 4 schrikt
- 5 vast
- 6 belt
- 7 haalt

5

de lepel

de cd

de boeken

de papierbak

het mes

de vuilniszak

de vork

de krant

de glasbak

6

1	zoeken	vinden
2	halen	brengen
3	dood	leven
4	nooit	altijd
5	weinig	veel
6	ziek	beter

7

1	de soep
2	het geluid
3	het glas
4	gewoon

8

1	kleren	broek, trui, jas
2	normaal	gewoon
3	het afval	blikje, plastic zakje
4	de prijs	€ 4,85
5	1.000.000	miljoen

9

1

1			l	e	p	e	l				
2	s	p	e	e	l	g	o	e	d		
3			p	a	s	s	e	n			
4				s	c	h	o	e	n	e	n
5	k	r	a	n	t						
6			d	i	e	r	e	n			
7				c	d						
8				s	n	e	l				
9			v	o	r	k					
10		b	e	k	e	r					
11	s	t	o	e	p						

10

1	Dat doe je met je hoofd	denken
2	Met bloed en pijn	gewond
3	Met handen en voeten omhoog gaan	klimmen
4	Nog een keer	herhalen
5	Dat laat je zien aan de grens	het paspoort

11

1	dom	slim
2	schoon	vies
3	minder	meer
4	laag	hoog
5	vast	los
6	vragen	antwoorden

12

	Li	Ebi	Lina
appel			x
blikje van cola	x		
plastic fles		x	

13

- 1 gratis
- 2 afval
- 3 natuur
- 4 spullen

14

b	t	r	e	e	p	i	a	h	v
c	r	l	h	t	a	s	s	o	u
l	o	m	a	q	p	g	h	k	i
g	e	b	r	u	i	k	e	n	l
l	p	u	i	m	e	l	b	o	n
a	f	j	h	g	r	c	v	o	i
s	c	h	o	o	n	s	a	i	s
b	h	p	p	i	b	d	a	t	z
a	f	v	a	l	c	f	c	b	a
k	p	l	a	s	t	i	c	o	k

Wat betekent dat plaatje?

	U moet praten.
	U moet iets lezen.
	U moet iets schrijven.
	U moet buiten de school iets doen. Voorbeeld: U moet een folder vragen.
	Zet een rondje om het goede antwoord.
	Zet een kruisje.
	Vul een woord in.
	Wat hoort bij elkaar? Voorbeeld: de kleur - geel
	Wat hoort bij elkaar? Voorbeeld: zwart - wit hoog - laag

Straat schoon, heel gewoon

Wonen: Afval

Melkweg is een uitgave van Stichting Melkweg⁺

Meer Melkweg?

Kijk op www.melkwegplus.nl

melkweg⁺